

K. Nödhjälpen
51. 2 a.

[Wissens äms Landbruks
tillämp. Not.] per. 1850.

Med anledning af den inom länet befarade foderbristen, har Landbruks-Sällskapet härmed velat meddela följande Underrättelse, åsyftande dermed att anvisa några medel till förekommande eller mildrande af de svårigheter och förluster i frågavarande foderbrist för många torde medföra.

Olägenheterna af en inträffande foderbrist kunna på flera sätt afhjelpas, men sker säkrast derigenom att man, så fort ske kan, minskar antalet af sine Kreatur, så att ej flera bibehållas än foder tillgången medgifver att tillräckligt kunna föda till den tid då de åter kunna utsläppas på bete. Mången anser det visserligen för en förlust att afyttra sine Kreatur, och väljer antingen den utvägen att knappa in på fodret eller ock att köpa sådant. Bägge delarne medföra dock bestämd förlust; af ett Kreatur som stillas knappt, har man hvarken att påräkna någon särdeles nytta eller afkastning; och hvad köp af sådant vidkommer, så skulle det vid närvarande höga priser falla sig allt för dyrt, äfven om något funnes att köpa.

Ett fullvext Kreatur fordrar dagligen i hövärde $\frac{1}{30}$ af sin lefvande vikt, hvilket för djur af vanlig storlek utgör omkring 15 sk. om dagen, eller för 240 dagar (8 månader) 180 lisp. Då man vet detta, blir det sedan lätt att uträkna huru många kunna födas med det befintliga foderförrådet. Som exempel vilja vi anföra följande:

Om jag på mitt hemman inbergat t. ex. 900 lisp. hö, så har jag nog för att dermed under loppet af 240 dagar (8 månader) föda 5 fullvuxna Kreatur, hvilka i så fall genom mjölk, kött,

gödsel eller arbete, fullt ersätta fodrets värde; men skall åter med dessa 900 lisp. födas t. ex. 10 Kreatur, så erhåller hvarje endast hälften af hvad det verkligen behöfver, hvaraf följer, att det blir svagt, utmagrat och eländigt, lemnar sin egare ringa eller ingen afkastning; och, då man behöfver afyttra det, måste säljas för ett ringa pris; stillar man åter dessa sina 10 Kreatur väl, d. v. s. med 15 sk. om dagen för hvarje, så är fodret redan efter 4 månaders förlopp *aldeles slut* och man måste för den återstående halftiden köpa 900 lisp., hvilka, om de äfven — hvilket nu är omöjligt — skulle kunna köpas för 10 kop. Sir p:r lisp., erfordrade en summa af 90 Rubel Silfver, d. v. s. 9 Rubel för hvarje ko, eller deras fulla värde. Af detta synes att det klokaste blir, att ej bibehålla flera djur än man efter ofvanstående beräkning kan föda.

Hos många torde fodertillgången f. n. vara så ringa, att den ej ens är tillräcklig för de djur som *nödvändigt* måste bibehållas; i så fall måste man med andra födoämnen söka ersätta det bristande. Således kan man t. ex. i stället för ett lisp. hö, gifva antingen:

Rågmjöl	6 sk.
Kornmjöl	6 $\frac{1}{2}$ „
Hafre	7 „
Potäter	4 kappar
Rotvor	7 $\frac{1}{2}$ „
Hvethalm	2 $\frac{1}{2}$ lisp.
Råghalm	5 „
Kornhalm	4 $\frac{3}{4}$ „
Hafrehalm	4 $\frac{1}{2}$ „
Ärt-, Vicker-, Bohvete- halm eller löf	4 $\frac{1}{4}$ „

hvilka, hvar för sig i närande kraft motsvara 1 lisp. vanligt hö. Som nödställning kan äfven enris och renmossa användas, om man kokar lag derpå och slår den så het som möjligt på agnar, boss, sönderskuren halm o. s. v. — Mycken foderbesparing vinnes derigenom, att man gifver Kreaturen flera gånger om dagen och helt

litet i sänder, så att de ej få draga det under sig, i hvilket fall det som födoämne går förlorat. Den halm som vanligtvis be-
gagnas till strö, kan med större nytta användas till foder, sär-
deles nu; då den betalas med 4 till 6 Rubel Silfver för parmen.

Att vid stillningen följa en viss ordning, bidrager ej alle-
nast till befrämjande af Kreaturens helsa och trefnad, utan inver-
kar äfven högst fördelaktigt på mjölkafkastningen. Följande ord-
ning vid stillningen torde vara att förordna:

f. m. kl.	5	.	.	.	Hö
„	7	.	.	.	Baddning
„	9	.	.	.	Halm
„	11	.	.	.	Hö
e. m. kl.	1	.	.	.	Baddning
„	3	.	.	.	Halm
„	5	.	.	.	Hö
„	7	.	.	.	Halm.

Att stöpa fodret i varmt vatten, medför mycken nytta. An-
vändas rotfrukter, böra de helst kokas. Mjölet bör strös på badd-
ningen, för att göra den välsmakligare; kylslaget vatten bör gifvas
minst 3 gånger om dagen.

Lagom värme, ljus, frisk luft, renlighet och öm behand-
ling, bidraga i hög grad till Kreaturens helsa och trefnad; man
bör derföre aldrig glömma att, *ju rikligare man föder sitt Krea-
tur och ju omsorgsfullare man behandlar det, dessto större ren-
vinst lemnar det sin ägare.*

